

Verslag excursie Junnerkoeland west

Zaterdag 15-07-2023

Rond acht uur in de ochtend verzamelden we rond de Veldsteeg in Arriën om daar op excursie te gaan in het Junnerkoeland. Onder leiding van Geert Euverman en Gerrit Schepers gingen we met twee groepen het veld in.

We liepen tussen het Jakobskruiskruid door, ons ondertussen verwonderend over de geel-zwarte rupsen van de sint jakobsvlinder. Zij eten zich vol met de gifstoffen uit deze plant, zodat zij later als vlinder oneetbaar zijn. De paarden die in dit gebied grazen, weten de plant prima te mijden!

Al snel kwam ook de grauwe klauwier in beeld, zittend op een paaltje of op het draad van de omheining. De grauwe klauwier beschikt over 'frisse' bijnamen zoals slagersvogel of negendoder. Volgens een oude legende doodt de vogel elke dag negen prooien en spietst die aan doorns van struiken of soms aan prikkeldraad. Het is een echte indicator voor een soortenrijk ecosysteem. Een term als natuurambassadeur zou dus beter op zijn plek zijn en klinkt tevens wat vriendelijker... Na het zien van een de grauwe klauwier viel ons oog op dassensporen en zagen we sporen van zandbijen in een steilwandje. Op één van de rivierduinen troffen we reigersbek aan en verwonderden we ons over de mooie 'reigerskop' in de uitgroeiende vruchten.

De geelgors begeleidde ons met zijn klanken uit de 5e symphonie van Beethoven richting de waterkant. Een bruine kikker liet zich uitgebreid bekijken. Iets verderop troffen we de eerste Vechtanjer (steenanjer) aan. Altijd weer een cadeautje om dit plantje in het wild aan te treffen, hét symbool van het Vechtdal. Al struinend kwamen we aan bij de vogelkijkhut. Daar ontmoetten beide groepen elkaar en was er gelegenheid voor het uitwisselen van de ervaringen. Helaas waren we te laat voor het zien van de ijsvogel, die was net op de wieken gegaan, zo vertelde een fotograaf in de kijkhut. Even later trokken we verder richting de jeneverbessstruwelen

en de bulten van de gele weidemier.

Het Junner koeland wordt niet voor niets het 'Dal van de duizend bloemstukjes' genoemd. Op de bulten van de gele weidemier is een divers palet aan kleuren te zien: geel walstro, wilde tijm en Vechtanjer staan graag op deze bulten vanwege de voedingsstoffen die de mieren naar boven hebben gehaald uit de grond. Zo vormen de mieren de bloemstukjes in het Junnerkoeland. Na het bestuderen van verschillende planten en insecten, ging de excursie verder.

Onderweg zagen we nog sporen van ree, vos, haas en troffen we verschillende soorten libellen en dagvlinders aan. Een putter kwetterde ons luid richting de uitgang van het Junnerkoeland, alwaar enkele plukjes dopheide en struikheide stonden te bloeien. Al met al een mooie morgen met leuke waarnemingen in deze parel van het Vechtdal!

Verslag: Jacobien Dijkstra

Warm weerzien

Eind jaren negentig werkte ik in de boswachterij Ommen. Daar hoorden een paar mooie reservaten langs de Vecht bij, met Junner Koeland toch wel als parel.

Ik heb er, ook na mijn pensioen, regelmatig een rondleiding gegeven voor natuurverenigingen en andere groepen. Daarbij ging het steeds naar het centrale deel binnen de afgesnoerde Vechtarm. Daar kom je altijd tijd en ogen tekort, aan zowel landschap als flora en fauna.

Aan de westkant hiervan hoort er nog een heel stuk bij, maar dat krijgt veel minder waardering van de kenners. Tot 1999: voor het 100-jarig bestaan van Staatsbosbeheer werd voor elke provincie een kunstwerk gemaakt, in een beperkte oplage. Voor Overijssel viel de keus op Junner Koeland. De aangezochte kunstenaar, graficus Henk Tichelaar, kwam echter niet eens aan het centrale deel toe. Bij het betreden van 'west' raakte hij zo onder de indruk, dat hij daar meteen begon te schetsen. Later ben ik alsnog een keer met hem naar het eigenlijke Koeland geweest voor een programma van RTVoost. We werden daar geïnterviewd, wat voor het vee dat er liep heel interessant bleek. De opnames lukten niet in één keer: de stier die er toen ook al bij liep vond het nodig om vlak achter ons met zand te gaan gooien, en dat leidt nogal af.

We zouden met de KNNV ook nu weer naar het Koeland, maar aangezien er bij de ingeschaarde koeien ook nu weer een stier liep, leek dat het beheer niet zo'n goed idee. We hebben die stier van een afstandje kunnen bekijken, en konden deze maatregel billijken. Zodoende kwam ik na bijna een kwarteeuw weer eens op Koeland west, en dat bleek een heel goed alternatief. Alles was er nog, en hoe. De Jeneverbessen, de prachtige kleurrijke stroomdalvegetaties met Tijm, Steenanjers, Geel walstro, Grasklokjes. Ik zag er nog een enkele Kleine pimpernel bloeien. Ooit vond je hier ook nog Tripmadam, maar die zal verdwenen zijn.

Alleen het dennenbos was verdwenen. Toen was dat nog deels eigendom van particulieren, in allemaal kleine blokjes. Er was de kopers voorgespiegeld dat je hier een zomerhuisje kon bouwen, maar dat is er –gelukkig maar– nooit van gekomen. Nu ontstaat er een droge heide, met verspreid dennen.

Al die bloemen trokken vele vlinders, in het kale zand verdwenen bijtjes met dikke klodders geel stuifmeel in hun holletjes. We zagen verschillende Grauwe klauwieren, er vlogen Puttertjes, Boomleeuweriken en af en toe een IJsvogel boven de oude Vechtarm.

Het was een warme dag, en een prachtig warm weerzien.

Verslag: Geert Euverman

Koelen op de Junner koelands met op de achtergrond het windpark De Veenwieken op ca 5,5km afstand. Deze windmolens hebben een ashoogte van 98 meter en een rotordiameter van 103 meter. De tiphoogte - het bovenste puntje van de wijk als deze recht overeind staat - is daarmee 149,5 meter.